

Интердисциплинарност и виртуалност в академичния диалог на виртуалната трибуна – електронното списание „Реторика и комуникации“

Interdisciplinarity and Virtuality in the Academic Dialogue of the Virtual Tribune – *Rhetoric and Communications* E-Journal

Радея Гешева

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (България)

Radeya Gesheva

Sofia University “St. Kliment Ohridski” (Bulgaria)

Мавродиева, Иванка, главен редактор. *Реторика и комуникации*. София: Институт по реторика и комуникации. ISSN: 1314-4464

За научните електронни списания

Научните списания са сред значимите източници на леснодостъпна, достоверна и задълбочена информация. Те са ценен ресурс, който дава възможност за очертаване на хоризонти и разгръщане на гледни точки – в синхронен и диахронен план, както на местни, така и на чуждестранни учени. Сред утвърдените академични списания в България е и „Реторика и комуникации“. В него от 2011 г. насам се публикуват резултати от различни по рода и естеството си изследвания. Те могат да бъдат свързани с теорията и историята на реториката, комуникацията – на територията на интернет пространството или в сферата на интеркултурното, публичното, медийното, бизнеса, рекламата, брандовете, маркетинга, аргументацията, приложната лингвистика. Це-

лите на списанието са свързани с изграждането на мостове и установяване на асоциативни полета между разнообразни научни изследвания. „Реторика и комуникации“ се отличава с *интердисциплинарен характер*, със стремеж към обобщаване на теоретичните аспекти и анализ на практическото или методическото им приложение, без значение до коя област се отнасят анализите и наблюденията.

Обзор на списание „Реторика и комуникации“

Още през 2011 г., когато е излиза първият брой на списанието, се задава основната посока на изследователския поглед. „Реторика и комуникации“ дава възможност за представяне на разнопосочни изследвания, като се стреми да насърчава *академичния диалог*. Диалогичното естество на списанието, публикувано от Института по реторика и комуникации, е видно от самото начало. Още в първата си публикация в първия брой на списанието главният редактор – проф. дфн Иванка Мавродиева, заявява ролята и мястото на изданието. Списание „Реторика и комуникации“ се явява *виртуална трибуна*, която дава шанс за изява и на студенти, и на преподаватели, и на изследователи, и на критици, и на теоретици, и на практики. Една от уводните статии, които очертават пресечните точки между различни полета, е на проф. д-р Йовка Тишева, която посочва ключовата роля на езика, фокусирайки се върху приноса на Александър Теодоров-Балан. И за него, и за Тишева езикът е орган на специфичното, индивидуалното и в същото време – на българското.

Списанието дава сериозна заявка още от първия си брой, че ще се занимава с уебпространството. Стоотици са статиите, които анализират уебавтора, уебредактора, уебчитателя, или с други думи – поставят акцент върху електронната култура и електронния човек.

За рубриките

Списанието се разделя на няколко рубрики. То включва „Комуникации и интернет“, „Реторика и педагогика“, „Интеркултурна комуникация“, „Визуална реторика“, „История на реториката“, „Преводи“, „Отзиви и рецензии“. През последните години впечатление правят и обособените „Реторични и филологически изследвания и дигитализация“, „Европейски изследвания, европейска идентичност, мултикултурализъм“, „Езиково обучение и межкултура комуникативна компетентност“, „Научни събития“. По този начин се очертава много ясно *интердисциплинарното*. В същото време се проследява връзката на реториката с други полета, като това се случва на фона

на европейското и световното. Списанието дава възможност за дебат – и на национална територия, и на международна. Успоредно с това всеки от авторите има и **свобода на творческата изследователска изява**. Така може да се достигне до характеристиките на изданието, които във времето са **устойчиви, провокативни и иновативни**.

За значимостта на цифрите

На първо място най-значима е идеята, която се реализира благодарение на редакторската колегия. Главен редактор от създаването на списанието през 2011 г. е проф. дфн Иванка Мавродиева от СУ „Св. Климент Охридски“. В редакционната колегия понастоящем са **24 преподаватели и изследователи** от различни университети в цял свят – проф. дфн Оля Брусилowska от Одеския университет „И. Мечников“, Украйна, проф. д-р Ванче Бойков от Университета в Ниш, Сърбия, доц. д-р Валерия Смолененкова от Московския държавен университет „Ломоносов“, доц. д-р Мария Сивенкова от Минския държавен университет, Беларус, доц. д-р Айгул Абхапарова от Казахския национален университет Ал-Фараби, Казахстан, д-р Иглика Касабова от Университета в Шефилд, Великобритания, д-р Джийн Сегара Навера от Националния университет в Сингапур.

В редакционния съвет има **13 представители** от **10 държави** – Канада, Италия, Швеция, Гърция, Словения, Холандия, Германия, Португалия и Полша. Така обхватът на списанието се простира на **3 континента**, като засяга тематики и въпроси, отнасящи се и до останалите.

Списанието включва над **530 публикувани статии в 56 броя до април 2023 г.**, като винаги е покривало изискванията и етичните норми на поведение, дебат, комуникация, предвид факта, че се отнася и до реториката, и до ораторското изкуство. По този начин изданието спазва правилата на трите преподавани и усилено изучавани дисциплини. Става дума за **тривиума** – диалектика, граматика, реторика. Трите пътеки, които са били водещи през Средновековието, са и пътищата, които списание „Реторика и комуникации“ очертава. То следва принципите на диалектичното, което се основава на философското, на граматичното, или на строежа на езика, и на реторичното – умението да се построи теза, да се представи публично и да се защити, като в това се включва и способността за убеждение на хората.

За отличителните белези: устойчивост, провокация, иновация

Сред основните черти на списанието е **устойчивостта**. Като не става въпрос само за издръжливостта на времето. Устойчивостта може да се съот-

несе към *екотематиката*. Така концепцията включва три основни аспекта. *Екоустойчивостта* се отнася до опазване на околната среда, има отношение към икономическия растеж и социалното развитие. Списание „Реторика и комуникации“ може да се свърже и с трите посочени компонента. То е електронно и това е доказателство за неговото „зелено“ присъствие. Освен това икономическият растеж, който се повлиява от редица вътрешни фактори, като природните ресурси и капитала, както и от външни – международни помощи и търговски обмен, в случая може да се определи като непрекъснат. Списанието се публикува без прекъсване, всяка година, по няколко пъти, в определени месеци. В същото време то е капиталоспестяващо. Обменът на идеи, предвид създадената мрежа, и очертаната виртуална трибуна за излагане на позиции, го и капиталоемко, и капиталоспестяващо.

Списанието включва тематика, които са твърде провокативни у нас и в чужбина – като разбирането на човешкото същество и умението му за убеждение, социалните конфликти, медийния резонанс, но в същото време носи и *заряда на иновацията*. На страниците му се обговарят *другостта, меметата, геномите, трансовешикото*. Така се дава шанс за поглед към технологиите и връзката на човека с машината, на реториката с биологията и биосемиотиката. Анализират се изследвания, свързани с емоциите, страха, смелостта. През последните години броевете на „Реторика и комуникации“ включват и статии, свързани с обсъжданото по време на конференциите на ESTIDIA (Европейско общество за транскултурен и мултидисциплинарен диалог).

За транс, мулти и интерпътищата

Тенденциите към глобализация, въпреки желанието за съхранение на типичното, индивидуалното, националното, се долавят и в България. Те дават своето отражение и върху публикациите, а още по-осезаемо върху електронните издания. Списанието „Реторика и комуникации“ е сред богатите ресурси, които се явяват мост между информационните технологии и човека, между хората, носители на една и на друга култура.

Уебчовекът, или електронният човек, е обект на анализ от много изследователи през различни перспективи. Уебписането в електронните научни списания е любопитно, носи в себе си редица въпроси и в същото време се основава на традициите. Именно от тях започва и списание „Реторика и комуникации“, като се опитва да тръгне от тази отправна точка и да развие академичната и социалната комуникация. Изданието предлага за дебат определени „горещи“ въпроси, като дава възможни отговори или насърчава търсенето им. Присъщо за реториката и то се опитва да убеди, да посочи

актуалността на тематиките, да популяризира резултатите от научни изследвания, проекти, събития, значими за академичната общност и за социума. Това се случва като се върви по един *интердисциплинарен, трансграничен, мултикултурен, диалогичен традиционно-иновативен и най-вече – реторично-комуникативен път.*

Гл. ас. д-р Радея Гешева
radeya.gesheva@gmail.com
Софийски университет „Св. Климент Охридски“
бул. „Цар Освободител“ 15, София 1504
България

Assist. Prof. Radeya Gesheva, PhD
radeya.gesheva@gmail.com
Sofia University “St. Kliment Ohridski”
15 Tzar Osvoboditel Blvd., Sofia 1504
Bulgaria